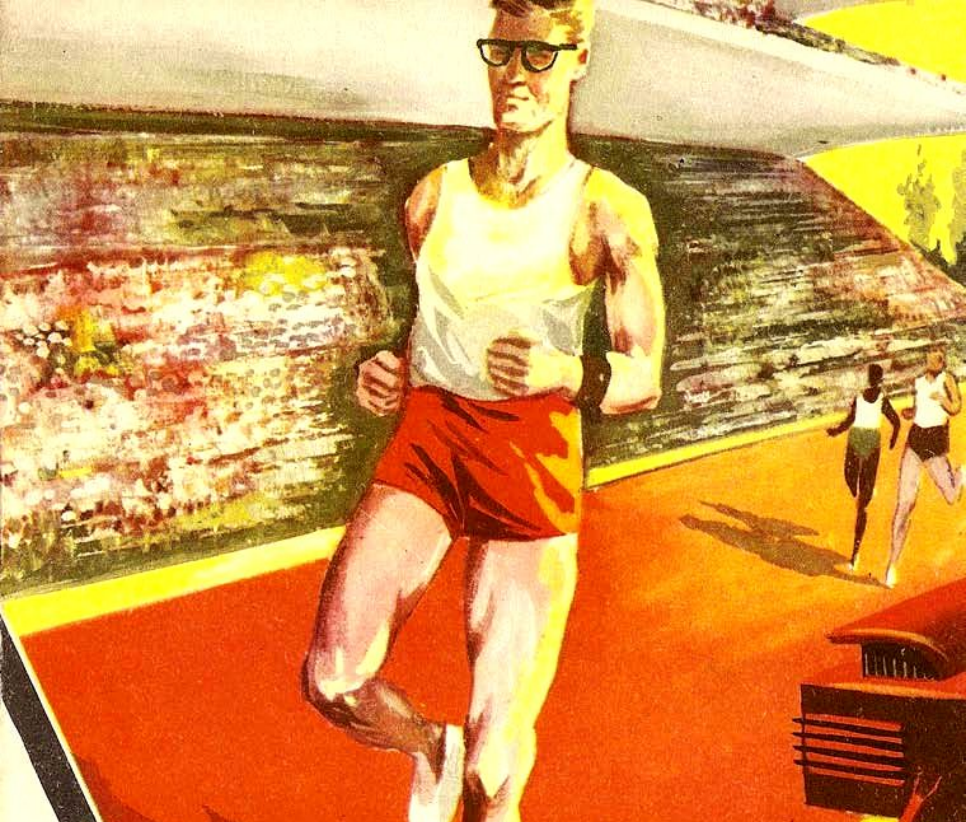

183

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

DIN LUCRĂRILE TRIMISE LA CONCURS:

„FORMIDABILUL CAMPION“

„FĂRÎMA DE STEA“

EDITATĂ DE REVISTA ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

Povestiri în cadrul concursului

DAN LĂZĂRESCU

FORMIDABILUL CAMPION

(R. P. R.)

—◇—

IURI SAFRONOV

FĂRÎMA DE STEA

(U. R. S. S.)

Colecția „Povestiri științifico-fantastice"
Anul VIII — Nr. 183 — 1 iulie 1962

Coperta – desen: DUMITRU IONESCU
Desene interioare: AUREL BUICULESCU

FORMIDABILUL CAMPION

1

În ziua în care începe povestirea noastră, la Moscova se desfăşurau finalele campionatelor mondiale de atletism. Stadionul de la „Lujniki" — care, în cei aproape 15 ani cît au trecut de la construirea sa, se mărise mult, fiind completat cu un număr aproape dublu de locuri — devenise neîncăpător. Lucru firesc: toţi amatorii de sport din Moscova, din Uniunea Sovietică, din toată lumea doreau să vadă bătălia ce avea să se desfăşoare pe pista de alergare între cei mai buni fondişti din lume — sovieticul Panov şi negrul american Williamson. Cei doi tineri — consideraţi ca cei mai rapizi oameni din lume — luptau de cîţiva ani pentru întîietate şi de cîte ori unul dintre ei o atingea, celălalt îi şi dobora recordul. În felul acesta se dădea de mult timp o luptă acerbă, iar interesul amatorilor de sport creştea invers proporţional cu timpul în care cei doi atleţi străbăteau distanţele, bătînd, unul după altul, recordurile.

În dimineaţa acelei zile, avioanele de pasageri supersonice, purtînd insemnele aproape ale tuturor ţărilor, au depus pe aeroportul Moscovei suporteri de pe toate continentele. Cei trei sateliţi „ficşi" ai planetei noastre — care retransmiteau pe întreg globul emisiunile pe „viu" ale posturilor de televiziune —, începînd de la ora 16 nu mai primeau impulsuri decît de pe un singur punct al Pămîntului: de pe stadionul „Lujniki".

... La ora 16 își fac intrarea pe stadion concurenții cursei de 10 000 de metri, care avea să rămînă celebră, poate chiar istorică, dar pentru cu totul alte motive decît ar fi putut măcar bănui oricine din cei prezenți pe stadion sau în fața micului ecran.

Difuzorul anunță lista participanților. Trebuie să spunem că și ceilalți concurenți, deși fără nici o șansă în această cursă, realizau timpi la care acum vreo zece ani, prin 1962 — 1963, nici n-ar fi îndrăznit să viseze chiar și cei mai buni dintre cei mai buni „zecemiiști" din lume.

Spectatorii erau ocupați cu verificarea datelor furnizate de difuzor cu cele din program, așa că mulți nici nu auziră cînd crainicul a anunțat :

— Pe ultimul culoar va alerga, în afara concursului, Tokov din Uniunea Sovietică.

...Iată, concurenții s-au aliniat la start. Mai sînt cîteva clipe pînă ce se dă pornirea. Camerele de televiziune trec în revistă chipurile atleților. La sfîrșit, obiectivul se oprește pentru o clipă asupra ultimului concurent, cel care aleargă „în afara concursului", măsurîndu-l cu ochiul său rece din cap pînă-n picioare, ca și cum ar fi zis : „Ce mai caută și ăsta aici ?"

Într-adevăr, ce căuta ? Alături de ceilalți atleți, el părea o „cioară albă". Slab, de statură mijlocie, Tokov atrăgea atenția doar prin niște ochelari uriași, cu rama groasă și neagră, fără de care n-ar fi putut să facă nici doi pași pe stradă, decît cu riscul de a fi lovit de o mașină... Trupul îi era costeliv, pieptul îngust, iar după mîini și picioare se vedea că sportul este departe de a fi preocuparea sa favorită.

— Pe locuri, fiți gata !...

Focul de revolver sparse tăcerea ce se așternuse pe stadion în clipele premergătoare startului. Sute de mii de glasuri strigau, chemau, fluierau, amestecîndu-se într-un vacarm pe care l-ar fi putut invidia și cel mai furtunos dintre oceanele lumii.

... Panov, urmat la mică distanță de american, se apropia de sfîrșitul celei de-a treia ture, cînd Tokov abia ajungea la capătul primei. Printre puținii spectatori care-i dădeau atenție, începură discuțiile, supozițiile.

— Cine o fi ?

— Parcă poţi să ştii ? N-am auzit niciodată de el.

— Cred că se filmează vreo scenă comică, presupuse unul dintre spectatori, care observase aparatul operatorului de cinema în funcţiune.

Nu vom relata aici toate discuţiile, cu atît mai mult cu cît, în clipa aceea...

Formidabil !!!

Tokov, brusc, a pornit cu o viteză uluitoare. Parcă zbura, parcă avea rachete la călcîie, picioarele nici nu i se vedeau. În foarte scurt timp trecu pe lîngă Williamson, pe lîngă Panov, le-o luă mult înainte. După o clipă de uimire, publicul — veşnic ingratul public — îşi părăsi favoriţii. Pe ecranul în culori al televizorului nu se vedea decît silueta noului favorit. Tokov parcă înghiţea pămîntul. Alerga cu o viteză uimitoare. Mulţi spectatori din tribune priveau — cu ajutorul televizoarelor transportabile cu transistori — chipul atletului, care era calm, zîmbitor, de parcă se plimba pe strada Gorki. Tokov îi lăsă pe Panov şi Williamson la o distanţă enormă. Avea două ture avans, trei ture... Mai are două sute de metri, o sută, şaptezeci, cincizeci, treizeci de metri.

Finiş ! Un finiş extraordinar, cum nici Zatopek nu realizase la vremea lui !

Uralele continuă, se înteţesc şi, cu toate că Panov face o cursă excelentă, doborîndu-şi vechiul record, publicul nu-i mai dă nici o atenţie.

— To-kov ! To-kov ! To-kov !... scandează întregul stadion.

Dar unde-i Tokov ?

A dispărut tot atît de discret, pe cît apăruse.

Pe podiumul învingătorilor se urcară cîştigătorii oficiali ai cursei : pe locul întîi — Panov, pe locul doi — Williamson...

3

Tokov, Tokov... Tokov... A doua zi, peste tot, în metro, în autobuze, pe şantiere, în uzine, pe cîmp, în laboratoare, în aulele universitare, în pauza sesiunii Academiei de ştiinţe,

în Europa ca și în Africa, în Asia ca și în America, la Mirnii ca și la Polul Nord nu se vorbea decît despre Tokov.

Victoria lui Panov nu ocupa decît trei rînduri în paginile ziarelor, în schimb se consumaseră valuri de cerneală ca să se descrie cu lux de amănunte nemaivăzuta performanță sportivă — 10 : 5,1 la 10 000 de metri nu e lucru de șagă!

Ziariști de pe toate continentele s-au repezit să-i ia interviuri lui Tokov, dar... unde-i Tokov? Sau, măcar, antrenorul lui — un grăsun, după a cărui înfățișare n-ai fi zis că a pus pînă atunci piciorul pe o pistă de atletism. Nu era de găsit nici unul dintre ei, deși au fost luate la rînd toate cluburile sportive, toate întreprinderile, instituțiile, școlile, colhozurile...

4

Pavel Șurghin, un tînăr ziarist, după ce a asistat la nemaiîntîlnita cursă făcută de Tokov, fără să stea pe gînduri, a pornit — ca și alți și alți jurnaliști — în căutarea formidabilului campion. Firește, în această cursă — cu nimic mai puțin pasionantă decît cea la care fusese spectator — nu era singur. Dar Pavka și-a propus să nu fie mai prejos decît eroul său...

După trei zile de căutări infructuoase, pe cînd stătea în camera lui și privea pe ecranul colorat al televizorului campionatele mondiale de haltere de la San Francisco, spicherul anunță la un moment dat:

— În continuare, în afara concursului...

Lui Pavel inima i se făcu cît puricele.

— ...îl veți vedea pe Tokov!!!

O clipă de liniște, apoi o furtună, un uragan de aplauze.

Pe ecran apăru figura destul de firavă, în comparație cu a celorlalți concurenți, a lui Tokov. Se apleacă, ridică halterele. O dată, a doua oară, a treia oară.

— Formidabil! urlă în microfon spicherul. Uluitor! Opt sute douăzeci și cinci de kilograme din trei ridicări!

Spectatorii săriră de pe scaune, se năpustiră spre arenă. În van. Pînă să anunțe spicherul rezultatul, Tokov se făcuse nevăzut.

5

Pavka se sfătuia zilnic cu tovarășii săi, fiecare dintre ei îl ajutau cu un sfat, cu idei. Adesea veneau la el cu unele date culese, dar — din păcate — îi foloseau prea puțin.

Tokov se învăluise într-o mantie de mister, pe care și-o ridica doar uneori și numai la cîte un colțișor. Aceasta, doar cu prilejul unor competiții sportive.

După succesul răsunător de la cursa de 10 000 de metri și de la concursul de haltere, Tokov bătuse pe rînd toate recordurile nu numai stabilite pînă atunci, dar și cele pe care specialiștii le prevedeau pentru viitorul depărtat atît la săritura în înălțime și la lungime, cît și la disc, suliță și natație. Lumea se obișnuise cu faptul că „zeul sportului", cum era numit Tokov, dobora cele mai îndrăznețe norme ; un singur lucru era neclar : federațiile internaționale respective nu primiseră nici o cerere de omologare a recordurilor și, în consecință, ele n-au fost trecute pe nici un tabel. Curios. De ce atîta... modestie ?

Șurghin aduna cu rîvnă orice material privitor la Tokov. Își procură și benzile magnetice pe care erau înregistrate imaginile televizate de la concursurile unde apăruse Tokov. Pe cîteva erau prinse cadre foarte bune, pe care tînărul ziarist le studie zile și nopți. Ajunse la o concluzie : Tokov, în materie de sport, cel puțin, nu este un creator. El nu are un stil propriu. La fiecare ramură sportivă folosea pînă în cele mai mici amănunte stilul cuiva. De pildă, cadrele cu săritura în înălțime îl arătau perfect îndoind piciorul în aer, exact așa cum făcea și marele campion de acum trei ani, astăzi antrenorul Brodin.

Șurghin, ajungînd la această descoperire, făcu o adevărată comunicare științifică în fața colegilor de redacție, urmară discuții aprinse, vizionară de cîte zece ori fiecare gest al lui Tokov și se trase concluzia : Pavka are dreptate.

Articolul, însoțit de numeroase fotografii, a făcut adevărată senzație, fu tradus în toate limbile. Nimeni nu putea con-

testa argumentele : Tokov n-are, într-adevăr, un stil propriu, dar are o forță musculară, o pregătire fizică uimitoare. Articolul era cu atît mai uimitor, cu cît, spre sfîrșit, Șurghin scria : „Este de la sine înțeles că, atunci cînd am dedus cele de mai sus, în primul rînd m-am adresat sportivilor pe care Tokov îi copia. Ei bine, fără să știe unul de altul, toți mi-au declarat în modul cel mai sincer și, în același timp, plini de uimire, că nu-l cunosc personal pe Tokov, că pînă la memorabila zi a cursei de 10 000 m n-au auzit de el".

Peste cîteva zile, agenția sovietică de presă „Novosti" transmitea ziarelor următoarele rînduri, pe care acestea le-au publicat cu litere groase :

„Am citit cu deosebit interes articolul tovarășului Pavel Șurghin. El a ajuns la concluzii cît se poate de adevărate. Sînt întru totul de acord cu ele.

B. E. Tokov"

6

Cam tot în același timp se întîmplă un fapt, care produse o cotitură în viața lui Pavel Șurghin. Ce-i drept, începutul nu se arăta a fi de loc vesel.

... Ca și toți tinerii acelor vremuri, Pavel obișnuia în fiecare dimineață, în afara gimnasticii matinale, să facă o oră-două de sport pe un teren sau într-o sală. Așadar, se trezi ca de obicei în zori și cînd ieși pe coridor auzi un zgomot suspect în spatele ușii de alături. Cineva parcă gemea, parcă cerea ajutor.

Bătu la ușă. O cunoștea bine pe locatara acelui apartament, Agnia Ivanovna, o profesoară pensionară, trecută de 60 de ani. Nu-i răspunse nimeni, dar gemetele continuau. Insistă. Același rezultat. Deschise ușa care nu era încuiată, deoarece pe vremea aceea oamenii căpătaseră obiceiul să nu se mai îngrădească de semenii lor cu lacăte și zăvoare.

Chiar lîngă ușă o găsi pe bătrînă trîntită pe jos, gemînd. Dintr-o privire Pavka își dădu seama ce s-a întîmplat. Agnia Ivanovna avusese un atac de apoplexie, care-i paralizase ju-

mălate de corp. Cînd şi-a revenit, fiind singură în casă, a căutat să ajungă la uşă, să ceară ajutor...

Ce să facă acum? Să cheme „Salvarea"?

Într-o clipă Şurghin hotărî: o luă pe braţe pe bătrînă, coborî atent scările, o instală în „Moskviciul" său şi cu viteza maximă o transportă la spitalul cel mai apropiat. Sosise la timp, pentru ca viaţa acestei femei să fie în afară de orice pericol.

Pavel ţinea mult la Agnia Ivanovna, venea acum zilnic s-o viziteze. Ea îşi mai revenise, îşi recăpătase graiul, şi-l rugă pe tînărul ziarist s-o anunţe pe fata ei, profesoară de fizică la Kiev.

Pe cînd îşi nota adresa, veni medicul salonului şi-l rugă pe Şurghin să treacă pe la el în birou. Tînărul se grăbi să-l urmeze.

— Uite, tovarăşe Şurghin, de ce te-am chemat. Avem nevoie chiar azi de ajutorul dumitale ca să-ţi putem salva vecina.

— Cum adică s-o salvaţi? E în pericol?

— Viaţa i-am salvat-o. Dar trebuie să-i redăm toate facultăţile fizice, respectiv să-i refacem muşchii paralizaţi. Dumneata ai putea să ne ajuţi.

— E vorba de o transfuzie de sînge?

Medicul zîmbi:

— O transfuzie... dar nu de sînge, ci de ... biocurenţi.

Pavel, fireşte, nu ştia despre ce e vorba, dar fu îndată de acord. Aşa că imediat plecă împreună cu bătrîna — care era dusă pe targă — la un institut special, care se ocupa de aplicările practice ale biocurenţilor. Acolo fu aşezat pe un pat, i se legă la mînă o curea de material plastic, pe care nişte fire o legau de un fel de magnetofon. Un medic îi spunea să facă o serie de mişcări cu piciorul drept şi cu mîna dreaptă. Apoi o aduseră pe bătrînă. I se fixă la mînă şi ei o curea prinsă cu fire de un aparat. Cînd se dădu drumul la magnetofon, într-o cutie metalică se aprinseră nişte lămpi ca de radio, iar pe un ecran asemănător celui de televiziune începură să circule tot felul de liniuţe luminoase. În timpul acesta, Pavel observă uimit că bolnava ridică mîna şi piciorul drept, care-i erau... paralizate.

7

Sosind seara acasă, Pavel întîlni în fața ușii liftului o fată într-un elegant costum de călătorie, cu o mică valiză în mînă. Ghici ușor cine este.

— Bună seara. Nu vă supărați, sînteți fiica Agnei Ivanovna ?

— Dar...

— Eu v-am trimis, în numele ei, telegrama. Mă cheamă Pavel Șurghin.

— Irina Kostenko. Dar ce s-a întîmplat ? se sperie fata, care nu putuse înțelege prea mult din telegramă.

Pavel îi povesti pe scurt cele ce se petrecuseră și adăugă :

— Medicii m-au asigurat că nu există nici un pericol în ceea ce privește viața, iar acum se lucrează la redarea capacității ei de mișcare. O chestie foarte modernă și eficace... Ceva cu biocurenți... Dar mai bine să mergem la institut. Poate vor face o excepție și o să vă permită să intrați. Doar ați venit din alt oraș.

Mașina lui Pavel îi duse la institut, unde, așa cum presupunea tînărul ziarist, i se dădu voie fetei să-și vadă mama. Directorul îi aprobă cererea să stea toată ziua în preajma ei. Ba, mai mult, i-a dat voie să locuiască într-o cameră liberă (erau destule !) de la institut.

Pavka Șurghin continua să vină zilnic s-o vadă pe Agnia Ivanovna, dar curînd își dădu seama că vine nu numai pentru bătrîna lui vecină. Cum se întîmpla că venea totdeauna înainte cu un ceas-două de ora vizitei ? Ca să nu se mai întoarcă în oraș, se plimba prin imensul parc din jurul institutului, stînd de vorbă cu Irina, cu care se împrietenise... Ei i-a povestit de-a fir-a-păr toată istoria cu Tokov și povestea lui o interesă foarte mult și pe ea.

8

Amatorii de sport din întreaga lume așteptau cu un viu interes meciul de fotbal, care urma să se desfășoare peste puțin timp la Roma. Acolo aveau să se întîlnească selecționata Uniunii Sovietice și cea a Braziliei. Cum se întîmplă de obicei în asemenea ocazii, suporterii din întreaga lume

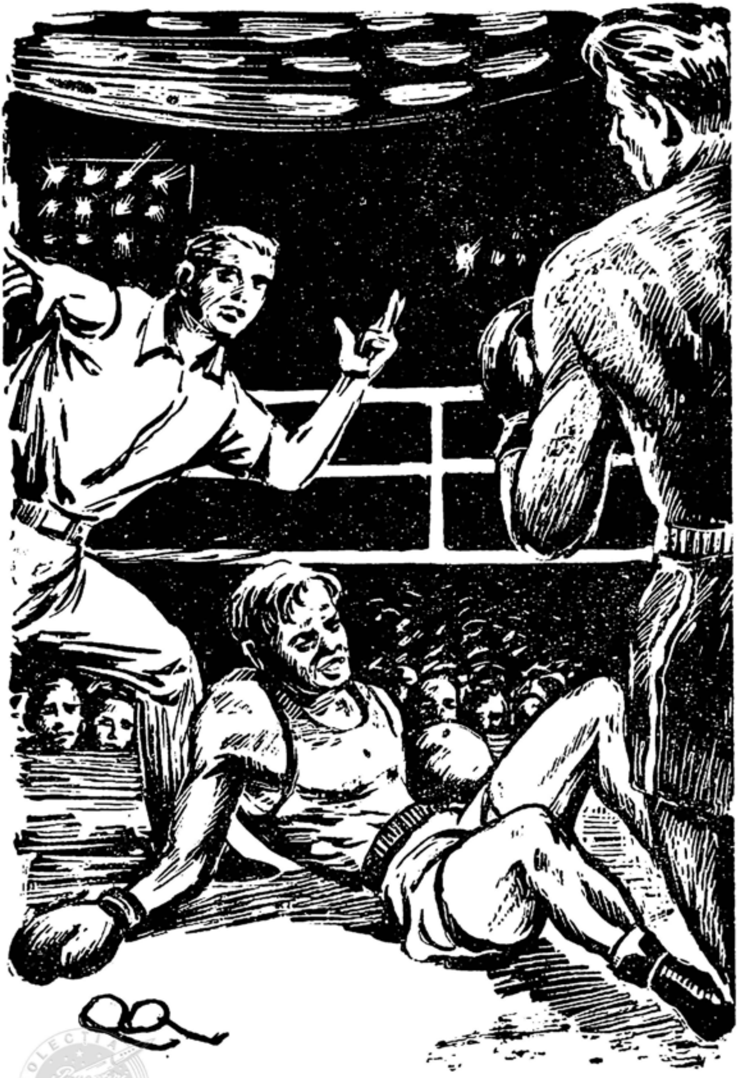
discutau aprins șansele uneia și alteia dintre echipe. Dar se mai discuta încă ceva: va fi prezent și Tokov? Și dacă va veni, pe ce post va juca: centru înaintaș, stoper, portar?... Nu părea plauzibil ca multilateralul as sportiv să lipsească tocmai de la această competiție. Nici Pavel Șurghin nu credea că Tokov — pe care-l iubea și-l ura în același timp — va fi absent.

A plecat la Roma, a stat lîngă poarta sovieticilor și, deși era un pasionat amator de fotbal, n-a gustat nimic din desfătările jocului. Pînă în ultimul moment aștepta ca tînărul slăbuț, blond și cu ochelari groși să se ivească pe teren... Zadarnic. Jucătorii sovietici au luptat din greu ca să obțină egalitatea la scor, dar Tokov n-a catadixit să-i ajute. Faptul acesta a fost comentat în fel și chip în presă. Cui să-i dai crezare?

După ce a participat la campionatul de ciclism, dobîndind un nou succes, Tokov a absentat de la întîlnirea celor mai buni șahiști, de la campionatul de tir și de la concursul internațional de motocros. Apoi a cîștigat, firește, hors concurs, maratonul și concursul de aruncare a greutății.

O senzație neașteptată: prezentîndu-se la un meci amical cu Maniukov, campionul lumii la box, Tokov a fost înfrînt. Prima înfrîngere. Meciul a fost într-adevăr dramatic. Maniukov a primit de la slăbănogul de Tokov un pumn îngrozitor, care l-a ținut 9 secunde la podea. Revenindu-și, a reușit, cu o directă în falcă, să-l facă knok-out pe Tokov.

Aceste fapte i-au oferit lui Pavel Șurghin tema unui nou articol: „Este oare Tokov un sportiv total?" Răspunsul era negativ. Șurghin demonstra că, în ciuda aparenței, Tokov poseda o forță musculară extraordinară, o agilitate cu totul neobișnuită, dar o putea folosi doar atunci cînd, „pornind, nu se mai oprea pînă la țelul propus. Poate alerga mai bine ca oricine, poate ridica greutăți nespus de mari, poate sări mai sus ca cei mai buni atleți. Dar nu în toate ramurile sportive este suficientă forța și agilitatea fizică. La fotbal e necesară și o bună cunoaștere a regulilor jocului, o mare perspicacitate, toate acestea dublate de reflexe prompte. Tokov nu are asemenea calități și el a lipsit de la campionatul mondial. Motive asemănătoare l-au făcut să absenteze și de la campionatul de șah. La box a fost bătut, deoarece pe ring

are de-a face cu un adversar de a cărui prezență trebuie să ții seamă tot timpul. Aici nu poți juca de unul singur. Și, dacă o să priviți lista disciplinelor sportive la care a luat parte Tokov, veți vedea că întotdeauna a fost prezent acolo unde se poate «lucra de unul singur». Cînd a încercat să lupte cu un adversar, a fost înfrînt.

Toate acestea ridică noi și noi semne de întrebare cu privire la Tokov. În orice caz, impresia noastră este că acest om viu, în carne și oase, aleargă, sare, aruncă discul sau ridică greutăți asemenea unui robot. Se supune parcă unei forțe ce vine din afară, care-l dirijează orbește".

Acest articol, care, de asemenea, a fost mult discutat, n-a avut nici un ecou din partea lui Tokov.

9

Pavel Șurghin și tovarășii care-l ajutau pe cît puteau nu reușiseră încă să dea de urma persoanei fizice a lui Tokov. Dar în ce privește o serie de aspecte, Pavel avea senzația că începe să-l „aibă în mînă". Cunoștea, cel puțin în linii mari, limitele lui Tokov. Ca să și le lămurească, l-a ajutat mult și Irina, discuțiile cu ea. Dar era încă departe de țelul principal — nu știa nici o iotă mai mult ca acum cîteva luni privitor la persoana lui Tokov. „Cine e Tokov ?" — iată o întrebare care rămînea încă fără răspuns.

...Într-o seară, la Casa ziariștilor, avu o surpriză agreabilă : se întîlni cu Aleksandr Șamadze, colegul lui de facultate, cu care petrecuse multe zile plăcute în anii studenției. Îmbrățișări, întrebări, amintiri...

— E grozav că ne-am văzut, Pavka, spuse într-un tîrziu Șamadze. Aveam de gînd să-ți telefonez mîine. Am ceva grozav pentru tine : am întîlnit un Tokov... patruped.

— Cum ??!

— Patruped. Respectiv — un cal.

— Ascultă Șurik, am impresia că ești nebun !

Șamadze rîse atît de zgomotos, încît cei de la celelalte mese se întoarseră către ei.

— Pavlik, uite ce-i : mai bine ascultă și ai să te lămurești singur. Acum două săptămîni am fost trimis de redacție să scriu un reportaj despre o crescătorie de cai. Știi, de cînd aceste animale nu se mai văd decît la întrecerile sportive, am primit numeroase scrisori prin care ni se cerea să scriem

despre felul în care sînt crescute și așa mai departe. Scriu mai ales tinerii, dintre care mulți nu-și amintesc să fi văzut vreodată un cal, deși locuiesc la țară. Bun. Am plecat imediat la o crescătorie de cai de lîngă Tbilisi. Am văzut o mulțime de lucruri interesante acolo...

— Sper că n-ai de gînd să-mi ții o conferință despre creșterea cailor în condițiile mecanizării totale a agriculturii.

— Nu. Nu te speria. Este vorba despre altceva. Am întîlnit acolo un cercetător din Moscova. Înainte cu o zi de am venit eu făcuse o întrecere între caii de doi ani. Îl alesese pe cel care a ieșit ultimul, la o distanță mare în urma celorlalți. Două zile s-a ocupat de el, l-a meșterit în fel și chip. După aceea i-a rugat pe tovarășii de acolo să organizeze încă o cursă. Am fost și eu de față. I-a prins calului nu știu ce de picior și l-a dus la start. Caii au pornit. Uitasem să-ți spun că avea cu el și un jocheu, care acum a călărit pe această, aș putea spune, mîrțoagă. Ce să vezi ? Calul cu pricina era ultimul cînd cercetătorul dădu drumul unui fel de magnetofon. Nu se auzea nimic, dar parcă o voce nevăzută șoptise ceva animalului, căci se repezi înainte ca o rachetă. A ajuns la finiș cu mult înaintea celorlalți. M-am repezit la el și l-am întrebat ce vrăjitorie făcuse. A rîs și a refuzat să-mi explice. Mi-a spus : curînd veți afla. Totuși, despre ce e vorba, l-am întrebat. Atît mi-a spus : biocurenți.

— Biocurenți ?!

— Da. Biocurenți !

— Formidabil, Șurik. Ești un geniu !

Pavel sări de pe scaun, îl luă într-un vals pe Șamadze, care era mut de uluire. Îl sărută zgomotos și fugi, uitînd să-și ia rămas bun.

Porni cu mașina în viteză pînă la institut. Din păcate, era prea tîrziu ca să mai poată vorbi cu Irina.

10

Ajuns acasă, ca de obicei, în primul rînd ascultă ce a „notat" „secretara" lui automată. Toți cei ce l-au căutat, în lipsă, la telefon, au comunicat ce aveau de spus automatului, care a înregistrat fidel pe bandă și acum reda foarte conștiincios.

— „Pavel, răsună glasul Irinei imprimat pe bandă, caută-mă urgent. Am să-ți comunic ceva extraordinar de important !"

— La naiba! Unde să te găsesc? Parcă eu nu te caut?! sări Șurghin, de parcă ar fi avut-o pe fată în față.

Se repezi la telefon, făcu numărul Institutului și o ceru pe Irina, dar nu răspundea nimeni. În schimb auzi glasul Irinei în spatele lui:

— Pavel.

— Irina! Tu?... Aici? Te caut la telefon, am fost la institut.

— Și eu te caut toată ziua.

— Am o veste grozavă, Irina. Am descoperit secretul lui Tokov!

Privindu-l, cu un zîmbet plin de subînțelesuri, îl întrebă:

— Serios? Și care-i secretul?

— Biocurenții!

Zîmbetul dispăru de pe fața fetei.

— De unde știi?

Pavel îi povesti întîlnirea cu Șamadze, apoi adăugă:

— Tokov se folosește de biocurenții înregistrați la sportivii de performanță.

— Ai dreptate, Pavel.

— Ești și tu de aceeași părere?

— Da.

Apoi, așa, ca printre altele, Irina îi spuse, după ce sorbi din paharul cu coniac pe care gazda îl umpluse:

— Da. Ai dreptate. De altfel, eu l-am... întîlnit pe Tokov. Știu unde poate fi găsit.

Pavel scăpă sticla, care se rostogoli pe covor, făcînd un semicerc de coniac.

— Ce??! Cum?... Ce-ai spus?

— L-am descoperit pe Tokov!

Pavel începu să rîdă în hohote.

— Dacă nu încetezi, mă supăr și plec!

Tînărul se opri: dacă Irina s-ar fi supărat, pentru el ar fi fost o lovitură mai mare decît un eșec în cazul Tokov...

— Irina, tu vorbești serios? Îți dai seama ce spui? Ori nu... Nu... Ai, probabil, chef de glume.

— Vorbesc serios. Ascultă. L-am văzut pe Tokov. În carne și oase. Lucrează la institut...

— Care institut?

Pavel sări, luîndu-și haina, vrînd să plece imediat spre locul unde se afla eroul lui.

— Stai jos, Pavel. Ascultă-mă. La institutul unde este internată mama. E colaborator științific. Azi dimineață mă

plimbam prin parcul institutului. La un moment dat, văd o figură cunoscută. Mă uit mai bine și-l recunosc: e Tokov. Mă iau după el și-l văd intrînd într-o clădire pe a cărei ușă scrie: „Intrarea persoanelor străine de institut este strict interzisă". Aveam însă halatul alb pe mine. Fără să stau pe gînduri, intru și eu. Nu m-a oprit nimeni. Acolo l-am regăsit pe Tokov într-un fel de uriașă sală de sport. A intrat într-o cabină, de unde a revenit într-un costum de sport, iar după cîteva minute s-a ivit și „antrenorul" lui, care, de fapt, este și el tot cercetător științific. Tokov și-a pus un fel de brățară de material plastic la mînă, „antrenorul" a scos din buzunar un aparat. Tokov a discutat puțin cu el, n-am auzit ce, apoi s-a apropiat de un trapez, s-a agățat de el. De-abia se ținea. A strigat: „Dă-i drumul!" „Antrenorul" a învîrtit un buton al aparatului, care semăna cu un mic magnetofon, și Tokov parcă a devenit altul. A căpătat o siguranță grozavă și a început să facă o serie de mișcări, de figuri, de exerciții, de rămîneai cu gura căscată. După ce a coborît, i-a spus celuilalt: „Perfect. Pe cine l-ai înregistrat?" „Pe Markin, medalia de argint la ultima Olimpiadă".

11

A doua zi, Pavel și Irina așteptau pe aleea din preajma pavilionului cu intrarea interzisă. Într-un tîrziu se ivi...

— Tokov, șopti Pavel de cum îl văzu.

Se repezi în calea lui:

— Bună ziua!

— Bună ziua, răspunse noul venit.

— Gata. Nu mai puteți tăgădui: sînteți Tokov!

— Dar nici n-am încercat să tăgăduiesc!

— Eu sînt ziarist. Numele meu e Pavel Șurghin.

— Încîntat. Dumneata ești, deci, autorul articolelor acelea. Erau interesante.

Își strînseră mîinile.

— Da, eu sînt...

— Cu ce vă pot fi de folos?

— Un interviu, vă rog.

În mîna lui Pavel apăru milifonul[1] gata să înregistreze convorbirea.

---

[1] Mic magnetofon portativ, folosit de ziariști pentru înregistrarea interviurilor *(n.a.)*

— Aşteaptă puţin. Dumneavoastră, ziariştii, aţi făcut cam prea multă gălăgie în jurul meu. E suficient...

— Totuşi, opinia publică e curioasă...

— Perfect. Dar să nu dăm şi mai mare amploare acestui caz „senzaţional", care, de fapt, n-are nimic senzaţional. N-ar fi în spiritul nostru.

— Şi ce propuneţi ?

— Încă nu ştiu. Ştiu doar că, oricum, e timpul să punem capăt acestui joc de-a „campionul formidabil", joc care nu era altceva decît o experienţă ştiinţifică. Uite, peste o oră ne întîlnim la clubul institutului. Pînă atunci mă consult cu tovarăşii mei.

...Ora aceea a durat cît un an întreg. Tokov a fost punctual.

— Uite ce propunem noi : peste trei zile ţinem o conferinţă de presă. La ora nouă dimineaţa.

12

Conferinţa aceasta de presă a adunat mai mulţi ziarişti decît orice campionat mondial. Se pare că n-a fost ziar sau revistă pe lume care să nu-şi fi trimis reprezentanţii. Erau prezenţi şi reporterii tuturor posturilor de radio şi televiziune. Nimeni din cei de faţă, fireşte, în afară de Pavel şi Irina (care, deşi nu era ziaristă, fusese invitată), nu ştia decît că va vorbi Tokov. Mai mult — nimic.

Apariţia „formidabilului campion" fu întîmpinată cu aplauze entuziaste. Spre mirarea tuturora, conferinţa fu deschisă de cunoscutul biolog, academicianul Ivan Borisovici Tihostepov.

— Onorată asistenţă, începu vestitul savant. Aşa cum se obişnuieşte la asemenea întruniri, daţi-mi voie să vi-l prezint pe cel ce va lua cuvîntul după mine şi pentru care de altfel aţi venit aici : pe tovarăşul... Aleksei Stepanovici Fedosin...

Rumoare în sală.

*— Da. Acesta e numele adevărat al celui pe care îl cunoaşteţi sub pseudonimul : B. E. Tokov. Acest pseudonim vine de la termenul ştiinţific : „Bioelektriceskie toki" *. Termenul respectiv, cred, vă va lămuri despre ce este vorba. Dar, mai pe larg, o să explice tovarăşul Tokov... pardon, Fedosin. El nu este sportiv, prima dată a intrat pe un stadion la acele campionate mondiale. De profesie este biolog. De*

* In ruseşte : „Curenţi bioelectrici" *(n.a.)*

cîțiva ani lucrează ca asistent al meu, iar manifestările sportive la care a luat parte sînt, de fapt, niște experiențe științifice necesare lui pentru lucrarea de doctorat. Are cuvîntul Aleksei Stepanovici.

Acesta își începu cuvîntarea, făcînd apel la memoria ziariștilor :

— Vă aduceți aminte de Expoziția universală de la Bruxelles? Acolo, în pavilionul sovietic, a fost expusă o mînă metalică fixată pe un stativ. Dacă această mînă era legată prin electrozi de un om, ea putea executa o serie de comenzi, pe care acesta i le da în gînd. Acționau curenții biolectrici. Ce sînt acești biocurenți? După cum se știe, ei sînt semnalele de dirijare a mușchilor formate în scoarța creierului. Curenții bioelectrici au un anumit potențial și pot fi captați cu ajutorul unor electrozi. Nu vreau să intru aici în amănunte, vreau să vă spun că ei pot fi, în consecință, amplificați și transmiși mai departe. Acum vreo zece ani, în secția de biocibernetică a Centrului de calcul al Academiei de științe a Ucrainei, s-a creat pentru prima oară un aparat care folosea curenții creierului pentru a dirija funcționarea unor sisteme neuromusculare și a unor organe ale omului. Natural, la început instalația — care reprezenta pe atunci o mare victorie științifică — era, în comparație cu cele actuale, rudimentară. Totuși, curentul putea fi amplificat și putea dirija o serie de funcții ca: ritmul bătăilor inimii, al respirației sau diferite mișcări. Chiar de la început a fost folosit pentru vindecarea paraliziilor. De pe atunci s-a constatat că puteau fi vindecate și acele cazuri de paralizie care proveneau dintr-o leziune a centrilor motori din scoarța creierului. Cum? Biocurenții captați cu ajutorul electrozilor de la un nerv periferic mare și amplificați de cîteva ori într-un aparat prin care treceau, se îndreptau spre nervul corespunzător al pacientului, provocîndu-i contractarea țesutului bolnav. Practic — un om sănătos era pus să facă o serie de mișcări în care erau solicitați mușchii cu pricina, iar bolnavul „silit" de biocurenții foarte puternici le repeta. Cu timpul, se refăcea impulsionarea nervoasă și metabolismul normal în respectivul țesut bolnav. Biocurenții, chiar și amplificați de multe ori, nu fac nici un rău organismului. Acum zece ani încă nu se vindecau cazurile de paralizii mai vechi, în care mușchii se atrofiaseră. Dar li s-a redat forța de muncă multor oameni care au

suferit de pe urma encefalitei, meningo-encefalitei, traumatismelor creierului sau din cauza leziunilor unor porțiuni periferice ale nervilor, cu caracter infecțios sau traumatic.

În sală domnea liniștea cea mai perfectă. Nu se auzea decît ușorul bîzîit al aparatelor de luat vederi și de înregistrat.

— Cu timpul, cercetările au evoluat. Astăzi sîntem în măsură să dirijăm cu ajutorul biocurenților aproape toate procesele vitale. Reanimarea în caz de moarte clinică se face cu ajutorul biocurenților, iar pacienților, pe masa de operație, li se menține un ritm normal al bătăilor inimii tot cu ajutorul unei instalații biocibernetice. Acesteia din urmă i se dă un anumit program și ea amplifică biocurenții, în raport cu starea celui operat. Mai mult: sîntem pe cale de a desăvîrși metoda care va readuce omului tinerețea. Uitați despre ce este vorba. Încă mai de mult, biocurenții ne-au permis să dirijăm unele procese biochimice din organism. Acum știm să conducem întregul schimb de materii, întregul metabolism uman. Imprimînd unui bătrîn respectivii biocurenți ai unui om tînăr, cel dintîi capătă metabolismul organismului sănătos și viguros, întinerește văzînd cu ochii. Metabolismul vechi e deci înlocuit pe vecie sau pe o mare perioadă de timp cu unul nou, provenit de la un om tînăr. Perspectivele de aplicare sînt deci nelimitate.

— Se poate o întrebare? ridică cineva mîna.

— Vă rog.

— Din cele spuse se înțelege că lîngă fiecare om bolnav sau bătrîn trebuie să stea un tînăr care să-i furnizeze biocurenți?

Aleksei Stepanovici și ceilalți oameni de știință rîseră.

— De loc, răspunse fostul Tokov. De acum zece ani se cunoaște sistemul imprimării pe bandă de magnetofon a curenților bioelectrici. Ce-i drept, retransmiterea lor se făcea doar prin fir direct. Colegul și... „antrenorul" meu, fizicianul Aleksandr Aleksandrovici Kogan și alți cercetători ai institutului nostru au creat metoda retransmiterii prin radio a impulsurilor bioelectrice. Firește, se poate emite la orice distanță, dacă cei ce vor să recepționeze au la ei această drăguță brățară de material plastic.

Aleksei Stepanovici le arătă obiectul cu pricina.

— Aparatul de înregistrare și emisie, ca și cel de recepție, este construit pe bază de transistori. Nu trebuie să mai explic ce importanță are această descoperire. Aplicațiile curenților bioelectrici se lărgesc mult. Sfera lor ocupă acum și sportul, de pildă. Și pentru că veni vorba, am datoria să explic ce am căutat eu la toate manifestările sportive și cui i se datorează succesele mele.

Vorbitorul bău un pahar de apă, apoi continuă:

— Tînărul dumneavoastră coleg, Pavel Șurghin, aici de față, a avut dreptate în articolul pe care l-a scris despre „stilul" meu sportiv. Eu n-am avut nici un stil propriu, ci împrumutam mișcările unor maeștri ai sportului, ai căror biocurenți îi înregistram. La început am făcut acest lucru, ca să folosim biocurenții fixați pe bandă pentru vindecarea bolnavilor. O dată însă, încercînd pe mine o înregistrare, Kogan a grăbit mersul benzii și a amplificat mult curenții. Ei bine... Atunci — era vorba de o alergare — am „bătut" un prim record. Așa ne-a venit ideea participării la un campionat. Totodată, doream să verific o serie de concluzii la care ajunseserăm și despre care nu e cazul să vorbim aici, fiind probleme de un interes științific particular. Trebuie să spun că metoda a fost probată și pe animale, respectiv pe cai, iar rezultatele au fost, de asemenea, pozitive.

O mînă se ridică în sală.

— Vă rog, spuse Aleksei Stepanovici.

— Cum de ați fost înfrînt la box?

— Foarte simplu. Explicația a dat-o și tovarășul Șurghin. Folosind biocurenții poți repeta mișcările dinainte date, nu poți hotărî singur, pe moment, cum să acționezi. Cum nu am fost sigur de acest lucru, am încercat la box și... am stat apoi două săptămîni în spital cu arcada spartă.

— N-ați vrea să oferiți acest aparat sportivilor? întrebă corespondentul unui ziar american.

— Nu. Sportul trebuie să rămînă sport. Să învingă cine este într-adevăr cel mai tare, mai ager, mai bine pregătit. Iată de ce eu nici nu m-am gîndit vreodată să-mi omologhez așa-zisele „recorduri". În realitate, eu nu-s nici pe departe un bun atlet, sau halterofil, sau ciclist... A încerca să faci cu adevărat sport, uzitînd de aparatul cu biocurenți, ar fi ca și

cum la o cursă ciclistă ai alerga cu motocicleta sau ca şi cum ţi-ai pune o bucată de plumb în mănuşa cu care boxezi... S-ar putea însă încerca folosirea aparatului la antrenamente.

Conferinţa de presă dură pînă tîrziu. Plecînd de acolo, Irina şi Pavel trecură pe la institut, de unde o luară pe Agnia Ivanovna acasă. Pe drum Irina spuse mamei sale:

— Am cerut transferul la Moscova şi ieri am primit aprobarea.

— Cum de ţi-au aprobat?

— Pe motive personale importante. Mă mărit.

— Vorbeşti serios?...

Abia atunci Agnia Ivanovna înţelese multe şi mai ales de ce Pavel şi Irina, în ultimul timp, erau nedespărţiţi.

... Peste o săptămînă, la Palatul căsătoriilor au venit Fedosin şi Kogan, împreună cu toată redacţia lui Şurghin şi mulţi prieteni ai celor doi tineri, ca să-i vadă pe Irina şi pe Pavel cum spun „da" reprezentantului oficiului stării civile.

Şi, după cum au afirmat specialiştii aflaţi acolo de faţă, nici unuia dintre cei doi tineri nu le-a fost necesar un aparat cu biocurenţi ca să scoată din adîncul inimii un „da" sincer şi hotărît.

IURI SAFRONOV

FĂRÎMA DE STEA

I

Vă scriu pentru că dumneavoastră, ca autor de literatură fantastică, vă va fi mai ușor să înțelegeți acest caz neobișnuit care mi s-a întîmplat anul trecut. Sînt tractorist. Asta e tot ce pot spune despre profesiunea mea și cred că nici nu sînt necesare alte lămuriri.

Într-o dimineață, mi se pare că era 19 august, trebuia să mă duc în oraș. M-am sculat la 4 dimineața, am mîncat repede ceva, m-am urcat pe bicicletă și am plecat. Drumul străbătea întîi pădurea, pentru ca după vreo doi kilometri să iasă din crîng și să se desfășoare printre ogoare. Voiam ca această porțiune descoperită s-o parcurg pe răcoarea zorilor.

Ziua se arăta să fie foarte călduroasă. Pe cerul albastru nu se vedea nici un nor; părea că tot pămîntul era acoperit de o uriașă ceașcă albastră. Peste întinderi stăpînea o liniște neobișnuită. Nu se auzea decît ciripitul păsărilor care se deșteptau și fîșîitul făcut de roțile bicicletei pe iarba drumului.

Deodată, în apropiere, se auzi un bubuit ca de tun. Ceva trecu repede pe lîngă mine și se înfipse în pămînt, la vreo douăzeci de metri depărtare, ridicînd un nor de praf.

Am dat țărîna la o parte cu mîinile și am pipăit un obiect mic, rotund. Era încă fierbinte, așa că m-am fript pe degete. Am înțeles: fusese un meteorit! Un mic oaspe din Cosmos îmi căzuse aproape în cap! Făcuse în sol o brazdă mică, prăfuise puțin iarba și răsturnase un strat de pămînt proaspăt.

În căderea unui meteorit nu există nimic extraordinar. Dacă totuși am luat hotărîrea de a vă scrie o scrisoare, am

făcut-o pentru a vă înfăţişa proprietăţile lui uimitoare şi a vă istorisi tot ce s-a petrecut după descoperirea mea.

Meteoritul este complet negru, aproximativ de mărimea a trei cutii de chibrituri, de formă aproape sferică; îi lipsea doar o calotă care parcă fusese tăiată cu lama. Suprafaţa-i şlefuită strălucea puternic. Faţa mi se reflecta în el ca într-o oglindă.

Cele mai minunate proprietăţi ale metoritului au apărut însă mai tîrziu. M-am întors din oraş pe la prînz şi, cu ajutorul lupei, am început să examinez mai atent obiectul găsit. Razele solare treceau prin fereastră şi luminau puternic piatra cea neagră. Oricît m-am uitat la suprafaţa ei lustruită, n-am putut observa nici cea mai mică fisură. Acest mic obiect negru era perfect monolit.

Am învîrtit în mînă lupa pînă cînd am focalizat razele. Discul soarelui, micşorat de multe ori, strălucea pe suprafaţa pietrei într-un punct orbitor. Voiam să verific dacă nu cumva substanţa ei se topeşte prin încălzire. În locul în care se afla pata solară apăru o mică cocoaşă.

Piatra înghiţise parcă razele solare şi le transformase în materia ei stranie, întunecată. Nici o dată pînă atunci nu auzisem că pietrele cresc sub acţiunea luminii.

După o jumătate de oră pe piatră nu mai era o cocoaşă, ci o crenguţă de vreun centimetru lungime! Nu era netedă, avea umflături şi goluri, ca o creangă de plop bătrîn. Cu fiecare oră care trecea, era mereu mai lungă. Dirijam razele solare cînd pe o parte cînd pe cealaltă, în aşa fel încît crenguţa se despică la vîrf. Această excrescenţă neagră semăna acum şi mai mult cu o crenguţă vie.

Era prima şi probabil ultima descoperire ştiinţifică din viaţa mea. Aveam o piatră, despre care, după cum m-am lămurit apoi, nu se scrisese nici o dată.

În cele din urmă am înţeles că nu căderea meteoritului mă emoţiona, ci capacitatea sa neobişnuită de a creşte sub acţiunea razelor solare. Nu puteam concepe că impalpabilele raze de lumină se pot transforma brusc într-o substanţă perfect concretă, neagră şi foarte rezistentă.

Mult timp m-am străduit să găsesc vreun fenomen asemănător în natură, dar n-am reuşit.

Dar poate că piatra mea nu este o simplă piatră, ci o bucată de plantă de pe o planetă oarecare, îndepărtată, distrusă. Poate că acolo cresc pe suprafaţa ei păduri cu pomi din piatră neagră...

Spre dimineață, după ce toată noaptea m-am răsucit de pe o parte pe alta, mi-am formulat clar două dintre cele mai neclare probleme : este oare lumina o formă a substanței și cum o folosesc plantele în creșterea lor. M-am hotărît să stau de vorbă cu inginerul-șef și cu agronomul nostru.

M-am sculat mai devreme și m-am întîlnit cu inginerul-șef lîngă casa lui. Spre norocul meu, ieșise și el mai devreme.

— Mă pîndești ? rîse el. Ai venit iar pentru combustibil sau pentru piese de rezervă ?

— Nu, altceva...

— Ce anume ? spune direct. Să stăm de vorbă sincer. Fără ocolișuri. De-a dreptul. Nu-mi plac metodele astea. Treci te rog la problemă !

„Bine, atunci să trecem direct la problemă, gîndii eu. Chiar e mai bine așa !" și-l întrebai direct :

— Semion Semionovici, după părerea dumneavoastră, lumina este substanță ?

Inginerul-șef se opri din mers uimit, se încruntă, mă privi neîncrezător din cap pînă în picioare.

— Care lumină ?

— Eh, obișnuită, de exemplu cea solară.

— Te-am rugat să începi discuția direct. Ce metodă e asta să o iei de la Adam ? Spune-mi, ce-ți trebuie.

— Asta e, fără nici un fel de Adam. Vreau să știu dacă lumina este substanță. De aseară mă frămîntă acest gînd, am dormit prost, m-am tot gîndit. M-am hotărît să vorbesc cu dumneavoastră. Credeți-mă că nu am nici un gînd ascuns !

Inginerul-șef părea că începe să creadă că într-adevăr nu glumesc, însă problema prea era neobișnuită și neașteptată.

— Doar n-o fi de la dumnezeu ? Sigur că e o formă a materiei...

— Și eu cred că-i așa, dar e o materie... cum să spun... cam neobișnuită. O piatră, de pildă, asta e într-adevăr substanță, poți s-o atingi, poți s-o ții în mînă. Dar lumina e altfel. N-o poți pipăi...

— Știi cum a definit Lenin materia ? zise inginerul încruntîndu-se, străduindu-se să-și amintească exact formularea leninistă. E categoria filozofică ce desemnează realitatea obiectivă, dată omului prin senzațiile lui, copiată, fotografiată, oglindită de senzațiile noastre și existentă independent de ele. Înțelegi ?

Am dat din cap afirmativ pentru orice eventualitate. Lumina este o realitate obiectivă care există independent de

conştiinţa noastră. O percepem însă prin organele noastre senzoriale atît cît putem.

— Am înţeles acum.

— Ei, asta-i tot. Inseamnă că lumina este o formă de existenţă a materiei. Aşa să ştii de acum înainte!

Totul era clar. Acum mi se părea mai puţin curios faptul că în piatra mea neagră lumina se transforma în substanţă. O formă a materiei se transforma în altă formă.

În aceeaşi zi am căutat să stau de vorbă şi cu agronomul. Ne-am intîlnit chiar pe cîmp. Am oprit tractorul şi am sărit jos. După cîteva fraze obişnuite am şi început discuţia.

— De mult vreau să vă întreb, cum folosesc plantele lumina pentru creşterea lor?

— E o întrebare tare şcolărească, zîmbi agronomul. Ai auzit probabil despre fotosinteză?

— De auzit am auzit, dar am avut timp să uit.

— Îţi voi aminti atunci ceea ce este mai important. Sub acţiunea luminii, plantele prelucrează apa şi bioxidul de carbon din aer, transformîndu-le în substanţe organice. Energia luminii solare este transformată de către plante în energie chimică. Asta este esenţa...

Agronomul mi-a vorbit apoi îndelung despre fotosinteză, iar eu dădeam politicos din cap. Tare-i mai place să vorbească!

Ceea ce însă se petrecea cu meteoritul meu nu seamănă de loc cu fotosinteza. Mi se părea că piatra mea nu creşte datorită apei şi bioxidului de carbon, ci datorită însăşi absorbţiei luminii. M-am hotărît să verific această idee printr-o experienţă. Ideea acestei experienţe era extrem de simplă.

Am aşezat piatra pe o farfurie de porţelan, am acoperit-o cu un borcan de sticlă, ale cărui margini le-am etanşat cu ceară. Pentru a obţine o etanşare mai bună, am turnat în farfurie, peste ceară, puţină apă. Piatra era destul de bine izolată de mediul exterior. Aerul nu ajungea de loc la ea.

Am îndreptat razele solare prin borcanul de sticlă, cu ajutorul lupei, asupra suprafeţei meteoritului. Dacă pentru creşterea pietrei ar fi necesare bioxidul de carbon şi apa, ca la plante, piatra mea n-ar fi crescut în spaţiu închis.

Nu a fost nevoie de mai mult de o jumătate de oră ca să aranjez lupa şi borcanul. După o oră am avut răspunsul

la problema care mă frămînta. Piatra creştea în spaţiul acela închis!

Cîteva zile nu m-am ocupat de piatră. De dimineaţă pînă seara am stat la biblioteca raională, am citit tot ce-am găsit despre structura materiei şi transformarea energiei.

II

Mi-am imaginat meteoritul înainte de căderea sa pe Pămînt. Venind de undeva din adîncimi nebănuite, străbătea Cosmosul şi se îndrepta spre Soare. Razele stelelor luminau necontenit suprafaţa acestui meteorit şi el a crescut necontenit, în tot timpul îndelungatului său zbor, asimilînd mereu substanţa care venea către el din toate direcţiile Universului. Chiar şi cea mai îndepărtată stea a trimis asupra lui raza-i diafană, abia sensibilă.

Ce s-ar fi întîmplat cu această fărîmă de stea îndepărtată dacă n-ar fi căzut pe suprafaţa Pămîntului, ci ar fi zburat pe lîngă Soarele nostru, continuîndu-şi drumul? Probabil că după milioane de ani n-ar mai fi fost o bucăţică de substanţă şi ar fi devenit un corp uriaş, poate la fel de mare ca planeta noastră. Presiunea din interior ar fi crescut neîncetat. În cele din urmă, acest gigant ar fi ajuns la asemenea dimensiuni încît substanţa-i neagră ar fi început să se topească în centru, datorită presiunilor exercitate de straturile exterioare. S-ar fi creat noi combinaţii chimice, s-ar fi schimbat învelişurile electronice ale atomilor, substanţa stelară necunoscută s-ar fi transformat în combinaţii cunoscute nouă Poate că ar mai fi trecut cîteva sute de mii sau milioane de ani şi colosala energie acumulată în acea planetă ar fi tins să se elibereze şi să erupă în spaţii.

În Univers ar fi apărut o nouă stea, iar milioanele de fărîme care transformaseră lumina în substanţă ar fi servit drept o nouă bază pentru crearea de alte planete şi stele. Poate că unele dintre ele ar fi ajuns în alte galaxii, şi după multe milioane de ani s-ar fi aprins şi acolo ca stele.

Şi mai departe? Gîndiţi-vă numai. Universul există veşnic şi va exista la infinit. Ce înseamnă asta? Că n-ar fi existat stele şi galaxii dacă materia n-ar fi fost formată din lumină şi substanţă.

Da, da, da! La această concluzie am ajuns. În dezvoltarea galaxiilor, a planetelor şi a stelelor, forţele naturii, forţe

necunoscute, trebuie să se manifeste la o scară uriașă, și anume să producă transformarea luminii și a altor radiații electromagnetice în substanță. Altfel n-ar putea exista materia.

Așa am ajuns la concluzia că în Univers are loc un ciclu închis, continuu, de evoluție a materiei: substanța se transformă în lumină, iar lumina se preschimbă în substanță. Prin transformare, prima jumătate a ciclului este binecunoscută. Cea de-a doua, se produce în meteoritul meu.

Datorită acestui ciclu au loc schimburi necontenite de substanță chiar și între galaxiile cel mai îndepărtate, schimburi care se produc cu o viteză egală cu viteza luminii. Acest schimb are loc veșnic. De aci rezultă unitatea materială a Universului.

III

Într-o dimineață am sărit din pat și m-am repezit la masă. Razele slabe ale Soarelui continuau să lumineze piatra neagră așezată pe farfuria de porțelan sub borcanul de sticlă. Izolarea pe care o realizasem era bună. Nici o picătură de apă nu pătrunsese în borcan.

Fărîma cea neagră de stea cu crenguțele crescute de mine stătea așa cum o lăsasem de cu seară. Nu, nu visasem. Eram într-adevăr posesorul unei bogății ca în povești: pe masa mea, sub un simplu borcan de sticlă, era o bucată de substanță care putea să crească cît planeta noastră, să lumineze ca o stea, să zboare pînă în centrul galaxiei noastre și să dezvăluie oamenilor ceva din multiplele taine ale Universului.

Nu, nu, eu, un simplu tractorist, trebuie să fiu posesorul acestei comori. Sînt savanți care dacă ar cerceta această piatră 'ar descoperi fenomene, ar clarifica probleme a căror existență eu nici măcar n-o bănuiesc.

M-am holărît să trimit piatra, împreună cu o descriere amănunțită a tot ce era în legătură cu ea, direct președintelui Academiei de științe.

Totuși, drept amintire, am vrut să-mi opresc ceva legat de această stranie substanță stelară. Am luat aparatul de fotografiat și am făcut cîteva clișee cu această primă experiență științifică din viața mea: o piatră neagră sub un borcan de sticlă, așezată pe o farfurioară plină cu apă.

Acum puteam să scot piatra.

Cu multă atenție am ridicat fundul borcanului, ținînd cu mîna stîngă farfurioara cu apă. Ceara lipită de gura borcanului se dezlipi de farfurie. Se formă o crăpătură prin care apa pătrunse imediat...

Ceea ce s-a petrecut apoi n-am să uit toată viața. În momentul în care apa a atins piatra, s-a auzit un zgomot de fierbere puternică, și borcanul s-a umplut cu un fum negru. În momentul următor s-a auzit un trosnet și fumul cel negru a izbucnit în trombe afară din borcan, umplînd imediat toată camera.

Am dat la o parte borcanul și, sufocat de fumul amărui, am căutat să iau meteoritul cel negru din apă. În locul acelei pietre mari am simțit o bucățică incandescentă, în jurul căreia apa clocotea. Am apucat cu mîna stîngă obiectul și l-am strîns în pumn. Îmi ardea mîna, dar am strîns din dinți și nu i-am dat drumul! Înțelegeam că țin în mînă o infimă bucățică de materie, mai prețioasă decît cele mai prețioase pietre din lume. Trebuie salvată cu orice preț!

Zadarnic! Piatra mi-a ars pielea de pe mînă și intrînd în contact cu sîngele se transformă într-o clipă într-un nor de fum negru.

Vă interesează ce s-a mai întîmplat? Nimic deosebit.

Vecinii au observat că din camera mea iese un fum negru; închipuindu-și că este un incendiu, au sărit în ajutor. Am fost dus la spital. Arsura de pe mînă s-a închis extraordinar de repede. După o săptămînă m-am putut întoarce la lucru.

Cînd cunoștințele și vecinii mei mă roagă să le povestesc de ce în dimineața aceea a ieșit din camera mea fumul cel negru le povestesc tot ce v-am scris și dumneavoastră.

IV

Așa se termină scrisoarea. Mi-l închipui pe autorul ei — tractoristul în ale cărui mîini a nimerit piatra aceea puțin obișnuită. Desigur că el nu știa destule pentru a putea descoperi tainele acestei substanțe stranii. În el însă se trezise un adevărat cercetător, care, într-o simplă crenguță crescută la suprafața pietrei, sub acțiunea luminii, a văzut soarta întregii lumi, veșnicia materiei, continuitatea multilaterală a vieții, nașterea și ciclicitatea ei.

Nu s-a temut să emită o nouă ipoteză curajoasă asupra originii și dezvoltării corpurilor cerești, ca rezultat al pro-

cesului de transformare a luminii în materie și reciproc. Această ipoteză nu este de loc fantastică. S-a demonstrat experimental că fotonii energici se transformă în două particule cu sarcini opuse, în electroni și în pozitroni. Pentru o asemenea transformare este necesar ca energia fotonului să depășească energia masei de repaus a electronului și a pozitronului. Acest fapt este plin de semnificație. În orice caz, ne dovedește că fotonii se pot transforma în particule care intră în compoziția oricărei substanțe...

Și chiar dacă nu toți fotonii de lumină se pot transforma în particule elementare, chiar dacă astăzi știm că numai fotonii cu energie înaltă se pot transforma în substanță, asta nu schimbă posibilitatea practică a acestei noi ipoteze cosmogonice.

În spațiul interstelar se întîlnesc atomi de substanță. Poate că asupra lor, ca nuclee de cristalizare, se produce transformarea fotonilor în sbustanță. Poate că an după an, milenii după milenii, timp de miliarde de ani, are loc acest minunat proces. Din lumină se formează nebuloasa, care apoi se îngroașă, se transformă în stele, atrag nebuloase învecinate, creează din ele noi planete cu care se învîrtesc împreună într-o horă veșnică, fără de care materia n-ar putea fi concepută.

Vă întrebați : „De unde pot să apară în spațiile interstelare diferiți atomi de substanță care să servească în continuare drept centre de cristalizare a luminii ?" Atomii există întotdeauna în spațiul interstelar. După datele fizicianului olandez Van de Hüdst, din nucieul Galaxiei noastre se produce o puternică scurgere de atomi de hidrogen cu o viteză de 50 km/s. Puterea acestei scurgeri este atît de mare, încît în milioane de ani poate fi risipită în toate direcțiile o masă de sute de mii de ori mai mare decît masa Soarelui. Se pare că nu există o lipsă de nuclee de atomi în Univers... Fiecare stea degajează în spațiul înconjurător o energie proporțională cu o uriașă cantitate de materie. Numai soarele nostru își micșorează masa prin iradiere cu miliarde de tone pe zi !

Înseamnă că numai în Galaxia noastră se transformă zilnic o imensă cantitate de substanță stelară...

Scrisoarea acestui om, care probabil că a citit multe cărți de specialitate înainte de a fi scris-o, ne dă mult de gîndit.

Aprecieri și propuneri

Primind răspunsul la scrisoarea mea precedentă m-am bucurat mult, ceea ce m-a și făcut să vă scriu acum, deoarece vreau să devin un prieten și mai apropiat al Colecției.

Vă anunț că dorința dv. de a răspîndi Colecția printre prietenii mei se împlinește. Majoritatea colegilor mei de clasă, dacă nu colecționează fasciculele, cel puțin le citesc cu pasiune.

În privința lucrărilor care apar în Colecție, aș dori să mai publicați un roman sau o povestire de scriitorul sovietic Boris Zaharovici Fradkin. Aceasta, deoarece mi-a plăcut foarte mult romanul „Prizonierii beznei de foc" (nr. 159—164), scris de acest autor.

O altă dorință de a mea este ca în broșurile Colecției, dacă este posibil, să se afle, la sfîrșit, pe lîngă rezumatul povestirii din numărul viitor și o mică ilustrație a copertei acelei fascicule.

BĂRAN TUDOR
elev, clasa a VI-a A,
Școala de 8 ani nr. 1 Reșița

În anul 1961 v-am trimis o scrisoare în care mi-am exprimat părerile cu privire la Colecție.

Am observat că, după aceea, dorința mea, și cred că și a altor cititori, a fost împlinită : Colecția a fost îmbunătățită prin publicarea unor lucrări mai interesante, mai instructive, de mai bună calitate.

Am început să popularizez fasciculele printre colegii mei și sper că, în curînd, vor fi abonați la Colecție. Ast-

fel, voi continua activitatea depusă la școala de 8 ani, unde am reușit să fac ca 18 colegi din clasa mea (10 abonați) să urmărească cu tot mai mult interes fasciculele Colecției, precum și revista „Știință și tehnică".

Voi continua și aici, la Școala profesională Lupeni, această activitate de popularizare a Colecției.

Iată acum cîteva păreri și sugestii cu privire la Colecție :

1. Am citit captivat romanul lui Boris Fradkin „Prizonierii beznei de foc" și pot să spun că mi-a făcut o impresie zguduitoare. Aș vrea ca în viitor să publicați cît mai multe asemenea romane.

2. Prezentarea grafică a Colecției în exterior este, în general, ireproșabilă și, dacă în interiorul fasciculelor ar apărea cîteva ilustrații (chiar mici), toți cititorii ar fi mulțumiți, deoarece asemenea ilustrații lămuresc în bună măsură textul povestirilor.

VITAN P. CONSTANTIN

Sînt un pasionat cititor al broșurilor apărute în Colecție încă de la înființarea ei. În general, sînt foarte mulțumit de cele citite și vă mărturisesc că printre aceste lucrări de anticipație au existat și cîteva extraordinar de bune. De aceea, mi-am format o colecție personală.

În viitor vă rog să publicați romane mai ample, așa cum au fost „Nebuloasa din Andromeda", „O iubire din anul 41042", „Paradoxala aventură", „Turneul de primăvară" și altele.

Ar fi bine ca în Colecție să apară lucrări de anticipație în care să fie arătat modul de viață al omenirii într-o epocă în care nu va mai exista nicăieri exploatarea omului de către om și societatea va fi lichidat o dată pentru totdeauna războaiele. Aș dori să cunosc prin mijlocirea fanteziei scriitorilor de anticipație, năzuințele oamenilor de atunci, noile probleme pe care aceștia le vor rezolva în munca lor cotidiană și felul în care vor munci în condițiile create de impetuosul mers înainte al științei și tehnicii.

MIU MARIN
Curtea de Argeș

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

2012

COLECȚIA
Povestiri
CLUB ȘTIINȚIFICO-
FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodylu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

Abonamentele la revista „Ştiinţă şi Tehnică" şi la colecţia de „Povestiri ştiinţifico-fantastice" se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituţii şi de la sate, secţiile de difuzare a presei, precum şi de către factorii şi oficiile poştale.

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU

• IULIE 1962